FIT-TRIBUNAL GHAL TALBIET ZGHAR

GUDIKATUR
AVV. DR. KEVIN CAMILLERI XUEREB

Seduta ta' nhar l-Erbgha, 28 ta' Novembru, 2018

Avviz tat-Talba numru: **224/2018**

ELLUL GODFREY
[K.I. NRU. 0606448M]

VERSUS

MALLIA KEITH JOSEPH
[K.I. NRU. 0148471M]

It-Tribunal;

Ra l-Avviz tat-Talba prezentat nhar il-21 ta' Mejju, 2018 fejn l-attur talab li l-konvenut jigi kkundannat ihallasu s-somma ta' elfejn ewro (€2,000.00c) rapprezentanti self li l-attur wettaq a favur tal-konvenut sabiex dan ta' l-ahhar ikun jista' jinghata l-helsien mill-arrest u dan bil-pretiza li tali flus jigu rifuzi lura lill-attur, kif ahjar deskritt fl-imsemmi Avviz tat-Talba. L-attur talab ukoll l-ispejjez gudizzjarji ta' dawn il-proceduri, ta' ittra legali datata 17 ta' April, 2018[1] u l-imghax legali kontra l-konvenut sad-data tal-hlas effettiv u finali.

Ra li ghad li debitament notifikat bl-atti ta' dawn il-proceduri, il-konvenut naqas milli jipprezenta risposta fit-terminu preskritt mill-ligi ghal dan il-ghan u lanqas ma deher xi rapprezentant ghan-nom tieghu u/jew xi difensur ghalih ghas-smigh ta' dan il-procediment.

Ikkunsidra l-provi dokumentarji mressqa;

Ra l-atti processwali kollha inkluzi d-dikjarazzjonijiet bil-gurament;

Jikkunsidra;

Illi l-Artikolu 9(2)(a) tal-Kapitolu 380 tal-Ligijiet ta' Malta jipprovdi illi, "*Bla hsara ghal kull regola msemmija fis-subartikolu (1), ġudikatur – Ghandu jiżgura li kaz ghandu, daqskemm ikun possibbli, jinstema' u jinqata sommarjament fl-istess jum tas-smigh tieghu u li dak is-smigh ma jtulx iktar minn seduta wahda*."

[1] Kopja ta' liema qatt ma giet ezebita.

Il-paragrafu (b) ta' l-Artikolu 13 ta' l-istess imsemmi Kapitolu jiddisponi illi, "*Jekk xi parti tonqos li tidher fid-data stabbilita ghas-smigh tal-kawza, id-disposizzjonijiet li gejjin ghandhom jghoddu ... Jekk il-konvenut jonqos li jidher, il-gudikatur jista jiddeċiedi l-kawza fin-nuqqas tal-konvenut u tista ssir ammissjoni bis-subizzjoni tal-konvenut, u d-disposizzjonijiet tas-Sub-titolu VI tat-Titolu I tat-Tielet Ktieb tal-Kodici ta' Organizzazzjoni u Procedura Civili, li jirrigwardaw l-ammissjoni bis-subizzjoni tal-konvenut fil-qrati inferjuri ghandhom jghoddu mutatis mutandis*."

Minn qari ta' din ic-citata disposizzjoni, jidher li hija mhollija fid-diskrezzjoni tat-Tribunal jekk huwa jiddiferixxix il-kawza jew le ghal gurnata ohra sabiex jisma' lill-parti mharrka f'kaz li din ma tidhirx quddiemu.

Fil-kaz prezenti, u hekk kif registrat fl-udjenza tal-25 ta' Gunju, 2018, il-konvenut gie debitament notifikat bl-atti processwali, izda nonostanti tali notifika, l-istess konvenut la ressaq risposta fit-terminu li trid u tghid il-ligi u lanqas ma deher xi rapprezentant tieghu jew difensur ghan-nom tieghu fis-seduti mizmuma quddiem it-Tribunal fl-udjenzi li kienu jmissu wara n-notifika lilu ta' l-atti biex issehh kontestazzjoni tal-pretiza attrici. Tali konvenut, ghalhekk, gie dikjarat fi stat ta' kontumacja, skond id-dettami tal-Kapitolu 380 tal-Ligijiet ta' Malta, hekk kif registrat fil-verbal ta' l-imsemmija udjenza (*a fol*. 9).

Fil-konfront ta' l-imsemmi konvenut gie prezentant kapitolu mill-attur fl-udjenza tat-8 ta' Ottubru, 2018 (ara *a fol*. 12). Dan il-kapitolu gie dikjarat bhala mistqarr fl-udjenza successiva, hekk kif registrat fil-verbal ta' l-udjenza tat-12 ta' Novembru, 2018 (*a fol*. 13). Peress li l-konvenut naqas milli jirregistra dehera biex iwiegeb ghal tali kapitolu, fid-dawl ta' tali omissjoni, l-istess kien jisthoqqlu jigi emmnut. Ghalhekk dan ghandu jittiehed bhala mistqarr. Kif diga mghadud, dan kollu gie puntwalizzat fil-verbal ta' l-udjenza l-ahhar imsemmija.

It-Tribunal josserva illi, in linea ta' principju, il-kapitolu hu fatt processwali li jgib mieghu effetti specifici, espressament previsti u determinati mill-ligi taht il-Kapitolu 12 tal-Ligijiet ta' Malta [*vide* Artt. 698(2) u 702(3)]. Minn tali disposizzjonijiet huwa dezunt illi l-kapitolu hu mezz dirett biex jipprovoka konfessjoni gudizzjali f'min lilu jigi deferit ta' fatt sfavorevoli ghal kapitolat u ta' vantagg ghall-parti li eskogitatu. Jinghad fid-decizjoni *in re* **Anthony Borg v. Samwel Veneziani** (Appell Inferjuri, 28 ta' April 1998), illi "*din ic-cirkustanza hi hafna rilevanti ghaliex tfisser illi bin-nuqqas tal-konvenut appellat li jidher biex jikkontesta l-kapitolu, saret prova posittiva li l-ammont rekalmat mill-attur kien dovut lilu ghal ragunijet minnu pretizi u dana bl-ammissjoni – anke jekk negattiva fis-sens ta' non kontestazzjoni – ta' l-istess konvenut*." Fl-istess sens ara s-sentenza *in re* **Stephen Vella et v. Bollicine Limited** (Appell Inferjuri, 9 ta' Jannar, 2008).

Madanakollu, ghalkemm huwa veru li l-kapitoli, meta s-subent ma jkunx wiegeb ghalihom u ma jkunx iggustifika l-omissjoni tieghu li jikkontesta l-kawza formalment, ghandhom jitqiesu bhala konfessjoni (i.e., l'hekk imsejha konfessjoni gudizzjarja). Imma dana ma jfissirx li min hu tenut jiggudika huwa obligat joqghod dejjem fuq dik il-prezunta konfessjoni. Is-subizzjoni hija semplici mezz ta' prova, u ghandha tigi ezaminata u valjata flimkien mal-provi l-ohra kollha tal-kawza, b'mod illi, jekk il-kapitoli ma jkunux konfacenti mal-provi l-ohra tal-kawza, u l-gudikant jidhrilu li ghandu jaghti prevalenza lil dawk il-provi l-ohra, l-konfessjoni prezunta derivanti mis-subizzjoni ghandha ccedi quddiem dawk il-provi l-ohra. F'dan is-sens ara d-decizjoni *in re* **Tabib Dr. Antonio Zammit et v. Francesco Pace et** (Prim'Awla, 28 ta' Gunju, 1952). In tema, kemm id-duttrina legali kif ukoll il-gurisprudenza, issoktaw jaffermaw, u jikkawtelaw ukoll, illi tali prova wehida mhux necessarjament u bilfors ghandha tiddemostra l-fondatezza tal-pretensjoni tal-parti attrici in kwantu dak l-istat migjub in essere bil-kapitolu ma ghandux ifisser li qed jintroduci derogi ghall-principju tal-piz tal-provi. Kif rilevat mill-Qorti ta' l-Appell kolleggjali fil-kawza *in re* **James Trapani et v. Vincent Cilia** (28 ta' April 2000),

"*il-kapitoli jitqiesu konfessati però dan ma jfisserx li l-Qorti kienet obbligata toqghod fuq dik il-prezunta ammissjoni. Dik il-prova kellha tigi evalwata u meqjusa flimkien ma' kull prova ohra li sa dak l-istadju setghet kienet diga' prodotta quddiem il-Qorti. Dan ghaliex kif gja' nghad is-subizzjoni setghet tintalab f'kull parti tal-procedura.*"

Apparti l-imsemmija konfessjoni/jiet gudizzjali, it-Tribunal ha konjizzjoni tad-dokumentazzjoni mressqa flimkien ma' l-att promotur (ara *a fol*. 4) u sema' lill-attur fl-udjenza tat-12 ta' Novembru, 2018 jistqarr bil-gurament tieghu hekk kif gej: "*It-Tribunal sema' lill-Attur bil-gurament tieghu, somministrat seduta stante, jispjega illi hu kreditur versu l-Konvenut fl-ammont ta' EUR2000 u dan ghall-motivi spjegati fl-avviz tat-talba. L-Attur spjega illi l-ebda ammont akkont minn dak mitlub f'dawn il-proceduri ma thallas mill-Konvenut fil-mori ta' dawn il-proceduri u li tali ammont ghadu dovut*." (ara *a fol*. 13).

Ghalhekk, fid-dawl tal-provi mressqa mill-atturi – u anke bl-adoperu tad-diskrezzjoni ekwitattiva vestita f'dan it-Tribunal *ex lege* skond l-Kapitolu 380 tal-Ligijiet ta' Malta – it-talba attrici timmerita li tigi milqugha peress li tressqu provi tajbin u sufficjenti li jsostnu dak domandat mis-socjetà attrici. Tali provi ma gew bl-ebda mod kontradetti u dan it-Tribunal, ezaminati l-istess fil-kwadru probatorju intier, ma jiddubitax mil-veracità u r-rilevanza taghhom.

Ghaldaqstant, it-Tribunal, jaqta' u jiddeciedi dan il-kaz billi jilqa' t-talba ta' l-attur u konsegwentement jikkundanna lill-konvenut biex ihallas lill-istess attur is-somma ta' elfejn ewro (€2,000.00c), bl-imghaxijiet bir-rata ta' 8% fis-sena fuq dan l-ammont jibdew jiddekorru mill-21 ta' Mejju, 2018 (li hi d-data tal-prezenti sejha gudizzjarja) sad-data tal-hlas effettiv u finali.

L-ispejjez gudizzjarji, ghajr ghal dawk marbuta ma' l-ittra legali li tissemma fl-att promotur[2], huma kollha a kariku tal-konvenut.

***ft*. AVV. DR. KEVIN CAMILLERI XUEREB**
Gudikatur

***ft*. ADRIAN PACE**
Deputat Registratur

---

[2] Ghalkemm intalbu l-ispejjez konnessi ma' ittra legali datata 17 t'April, 2018 (li t-Tribunal ghandu jifhem li hi wahda bonarja u mhux wahda ufficjali), l-istess ma gietx formalment ezebita f'dawn il-proceduri. Ghalhekk, fin-nuqqas ta' evidenza tan-natura ta' l-ispejjez relattivi (dezumibilment t'indoli extra-gudizzjarji), dan it-Tribunal ma jistax jikkunsidra l-validità o meno ta' tali talba. *Ergo*, it-Tribunal ma jistax jakkorda xi haga li ma tirrizultax mill-atti processwali (*quod non est in actis, non est in mundo*) u li lanqas ma jista' jiehu konjizzjoni taghha *motu proprju* (bhal ma huma atti gudizzjarji gjacenti fir-Registru tal-Qrati Civili).